

КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ ЗА ЧЕРНО МОРЕ
/КСЧМ/

CONSILIUL CONSULTATIV PENTRU MAREA
NEAGRA

Сдружение, вписано в РЮЛНЦ
на Р България
ЕИК 176964109
Седалище и адрес на управление:
гр. Варна, ул. "Охрид" N 24-26, ет.1
office@blsaceu.eu

Asociatie, inregistrata in Registrul
persoanelor juridice fara scop patrimonial
al R Bulgaria, CUI 176964109
Sediul si adresa de conducere:
Mun. Varna, str. "Ohrid" N 24-26, etaj 1
office@blsaceu.eu

MINUTA

Întâlnirii Focus Group 6 al BISAC – 11 Mai 2023

Subiect: "Evoluția pescuitului și a acvaculturii maritime în anii de pandemie și de război"

Pe 11 Mai 2023 a avut loc o întâlnire a focus grup 6 al BISAC, la Hotelul Lebada, Crișan, România și online prin intermediul platformei Zoom, pe tema: "Evoluția pescuitului și a acvaculturii maritime în anii de pandemie și de război".

La întâlnire au fost prezenți reprezentanți ai următorilor membri ai BISAC: Asociația „Asociația Europeană a Pescarilor din Marea Neagră”, Fundația „Institutul de Modernizare Ecologică”, Organizația „Producătorilor de midie din Marea Neagră”, Asociația de pescuit la scară mică " Sv. Nicolai Chudotvoretz", ONG Mare Nostrum, Asociația Pescuitului maritim "TOMIS", Asociația "RO-PESCADOR" Tulcea, Federația Organizațiilor de Pescari de la Marea Neagră, Asociația "Ivan Patzaichin- Mila 23", Asociația "Identități Deltaice", Asociația de pescari Golovița.

Invitații care au participat online au fost: domnul Konstantin Petrov - coordonator al Comisiei Generale pentru Pescuitul în Marea Mediterană (GFCM) pentru Marea Neagră, Dr. Victor Niță - Institutul „Grigore Antipa”, Constanța; dl. Gabriel Popescu – ANPA, Constanța, Dl. Mihai Costache, ANPA București, Bogdan Bulete - Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării/ ARBDD, Tulcea.

Întâlnirea a fost deschisă și condusă de dl. Yordan Gospodinov, care a făcut o scurtă introducere pe tema impactului negativ al crizei Covid și al războiului ulterior dintre Rusia și Ucraina asupra sectorului pescuitului. Pescarii, din cauza mai puținelor excursii de pescuit și a restricțiilor impuse de stat privind circulația persoanelor și a mărfurilor, pierd o mare parte din piețele pentru produsele lor, iar furnizarea regulată de hrană pentru acvacultură, materiale și ambalaje pentru sectorul de procesare a fost redusă, perturbată. Aceasta a fost urmată de o creștere bruscă a prețurilor la combustibil și energie electrică, iar companiile au fost nevoite să majoreze salariile lucrătorilor lor. În Bulgaria, s-au plătit o mulțime de fonduri pentru a ieși din criza Covid, după reacția rapidă a CE de a schimba regulamentul și de a stabili măsurile de sprijinire a afacerilor. În viitorul apropiat, proiectele de sprijin financiar a sectorului pescuitului, ca urmare a crizei de război vor fi aprobate în Bulgaria. Până la sfârșitul lunii mai 2023 vor fi acceptate cereri individuale de la companii, va fi o perioadă de verificare de trei

luni, iar apoi granturile vor fi plătite cu fonduri din Programul Maritim și Pescuit. Probabil că sectorul din România va fi susținut și din cauza crizei de război.

Dl. Laurențiu Mirea, Președinte al Federației Organizațiilor de Pescari de la Marea Neagră: Pescarii români sunt foarte afectați de criza Covid și de război. Navele care folosesc traule și andocare, în zona dintre portul Midia și Navodari, au o serie de interdicții de pescuit impuse din cauza poliției, de antrenament militar din apropiere, unde se antrenează constant armata română și NATO. Un alt factor de complicare, pentru pescari, este teama echipajelor vaselor de pescuit din cauza minelor din Marea Neagră. Armata română a făcut declarații în presă că de la începutul ostilităților au fost găsite până acum 52 de mine. Din cauza acestei frici, navele de pescuit nu operează noaptea, ceea ce le afectează puternic munca. Este nevoie urgentă de măsuri care să fie luate de România pentru a sprijini financiar sectorul pescuitului. Este important să se dezvolte măsuri simplificate, nu cele care vor dura luni de zile pentru a fi implementate.

Dl. Yordan Gospodinov: Bulgaria și România sunt cele două state membre care sunt cele mai afectate de război, iar CE a schimbat regulamentul prin care toate statele membre primesc ajutor. Și dacă alte țări sunt indirect afectate de libera circulație a materiilor prime, mărfurilor și oamenilor, atunci Bulgaria și România sunt direct afectate.

Dl. Daniel Buhai: Ca o completare față de vorbitorii anteriori, adaugă că CE a creat deja cadrul pentru distribuirea acestor compensații timp de un an, iar până acum în România nu a fost implementată o singură parte în cadrul ajutorului național. Măsurile preconizate de CE sunt într-adevăr pentru întreaga CE și doar Bulgaria și România sunt direct afectate. Minele menționate de domnul Laurențiu Mirea au fost găsite de navele de pescuit. De aceea ideea domnului Gospodinov este foarte bună de a face o diferențiere a acestor ajutoare pentru Bulgaria și România în raport cu restul țărilor UE, și ca gradul lor să fie mai mare. Solicitarea sectorului piscicol către participanții la întâlnire din partea instituțiilor este de a transmite acest semnal Ministerului Agriculturii și Agenției care se ocupă de alocarea fondurilor europene.

Dl. Yordan Gospodinov: sunt urgente proceduri mai rapide de sprijin financiar. Potrivit deciziei CE, după 23 februarie 2022, navele, fabricile și acvacultura pot fi compensate cu fonduri specificate în regulament. Este o chestiune de practici naționale să plătească compensații în sector. BISAC poate veni cu o recomandare către autoritățile statului - ca acest lucru să se întâmple mai repede și după criterii simplificate. În Bulgaria, s-a decis deja să plătească până la 200.000 BGN per navă, fabrică sau fermă. Filiala din țară, împreună cu administrația, a pregătit criteriile pe care trebuie să le îndeplinească navele pentru a primi ajutorul. Asociațiile de pescuit din România ar trebui să fie mai persistente cu Ministerul Agriculturii pentru elaborarea criteriilor, dacă nu sunt deja pregătite.

Dl. Danko Penev în calitatea sa de administrator al societății de pescuit „Miadmar Fishing”, România: pentru a nu face discuția verbosă, dă următorul exemplu - în urmă cu aproximativ două săptămâni, una dintre navele companiei în timpul unei expediții de pescuit a tras o mină în traul lui. Nava era situată în imediata apropiere a unui hub de gaz. După ce autoritățile relevante au fost sesizate, răspunsul primit de echipaj a fost remorcarea minei la o distanță sigură, unde au ajuns ulterior poliția de frontieră și armata. Mina a fost dezamorsată, dar în urma tuturor acestor activități, nava a pierdut o zi întreagă de pescuit, iar a doua zi căpitanul vasului a plecat de la muncă, invocând teama de situație.

Dl. Laurențiu Mirea: pentru oamenii care nu au lucrat în sistemul militar și nu au văzut o mină sau o grenadă, este foarte greu de înțeles cum este să-ți fie frică. Este necesar să ne gândim la viitor, pentru că din Ucraina au fost lansate mine statice, cu care navele se vor întâlni în următorii ani.

Dl. Yordan Gospodinov: consumul de pește în Bulgaria și România este în creștere și va fi o nevoie tot mai mare de provizii proaspete. O parte a întâlnirii de astăzi este să se concentreze asupra dezvoltării viitoare a acvaculturii marine. În Bulgaria, sunt necesare următoarele documente pentru a crea o fermă de acvacultură:

- un document de proprietate sau unul care atestă temeiurile de utilizare a sitului - proprietate de stat, municipală sau privată - în acest caz, acest document este autorizația de utilizare a apei eliberată în temeiul Legii Apelor de către Direcția Bazinală relevantă;
- descrierea tehnică a amplasamentului și schema de producție tehnologică conform Ordonanței nr. 18 din 04.11.2016 privind conținutul descrierea tehnologică și schema de producție tehnologică în acvacultură;
- un document de plată a taxei de înregistrare, dacă plata nu se face electronic;
- un document de stabilire a limitei de producție conform regulamentului în baza art. 25, alin. 5 din FAA (Legea pescuitului și acvaculturii);
- schițe de coordonare cu șefii direcțiilor teritoriale ale Agenției Executive „Administrația Maritimă” și cu șefii bazelor navale ale Armatei Bulgare în temeiul art. 25, alin. 5 din FAA dacă instalațiile tehnice sunt situate în apele Mării Negre;
- Decizia în temeiul capitolului șase din Legea privind protecția mediului sau autorizația în temeiul art. 67, alin. 2 din Legea biodiversității - avizul Inspecției Regionale de Mediu și Apă (REWI).

Această listă nu include cerințele Agenției Bulgare pentru Siguranța Alimentelor, care este, de asemenea, o divizie a Ministerului Agriculturii. Este nevoie de mai mult de opt luni pentru a obține aceste documente și, în același timp, unele dintre ele nu au o perioadă de valabilitate atât de lungă. Acest lucru îi descurajează pe mulți care doresc să se angajeze în acvacultură. Este necesar să se schimbe temeiul juridic, precum și gândirea și atitudinea față de producătorul privat.

Dl. Lyudmil Ikonov - Fundația "Institut de Modernizare Ecologică": Documentele enumerate mai sus sunt cerințele standard ale Capitolului 6 din Legea Mediului pentru toate propunerile de investiții, completate de cerințele specifice pentru acvacultură. Lista este într-adevăr destul de mare și necesită timp pentru achiziție. Modul de simplificare a acestor proceduri este ca fermele de acvacultură să solicite locuri standard, în special pentru fermele de crustacee. Astfel, nu va fi nevoie să solicitați mai multe documente pentru mai mult de un an de la fiecare fermă. Unul dintre actele necesare este cel care face dovada drepturilor asupra zonei de apă în care se va desfășura operațiunea. Când s-au întocmit planurile spațiale marine în Bulgaria și România, pescarii nu s-au prezentat la discuțiile publice și nu și-au ridicat problemele, de aceea interesul lor a rămas neprotejat. Cu un plan deja pregătit, este foarte dificil să faci modificări. În Bulgaria, ministrul Mediului are datoria să determine locurile care sunt permise pentru construirea de ferme în mare. Suprafețele de apă care sunt aprobate de Ministrul Acvaculturii pot fi adunate într-o singură listă și să se facă o cerere de declarare standard a amplasamentului „ferme de acvacultură”, simplificând astfel procedura.

Dl. Daniel Buhai: Dacă procedura menționată pentru deschiderea unei ferme de acvacultură pentru Bulgaria este complicată și lungă, deși în țară se cultivă câteva mii de tone de midii, atunci în România acvacultura marină nu există. Privind procedura românească - se dovedește a fi puțin mai ușoară, dar plecând de la primul document - pentru folosirea terenului

maritim, un astfel de contract nu se poate încheia în România până în prezent. Taxele sunt de 10 ori mai mari decât cele din Franța și Italia, ceea ce îi descurajează pe cei care doresc să se angajeze în această afacere. Pentru dezvoltarea pescuitului durabil, aceste proceduri trebuie simplificate.

Dl. Gabriel Popescu – ANPA, România: Pandemia de COVID-19 a afectat negativ industria pescuitului în 2020 - 2021 și a dus la întreruperi ale lanțului de aprovizionare. Starea economică a flotei a fost afectată semnificativ de măsurile anti-epidemiologice luate, care au dus la o scădere semnificativă a cererii de pește și produse din pește în România. Închiderea HORECA (hoteluri, restaurante și cafenele) a avut un impact semnificativ asupra activității flotei de pescuit, în special pentru segmentele de flotă care vizează specii de mare valoare și pescuit la scară mică, care au încercat să mențină o activitate limitată pentru a avea un nou echilibru între ofertă și căutare redusă. Pescarii, comercianții cu amănuntul și procesatorii s-au confruntat, de asemenea, cu o capacitate de stocare limitată. În ceea ce privește fluxul de export de rapana către piețele din Asia de Sud-Est, acesta a scăzut brusc din cauza restricțiilor la export, astfel încât cererea de produse de rapana în 2022 a reprezentat 77,23% din capturile totale ale României față de 2021, când era de 87,82%. Sectorul a fost afectat semnificativ, ducând la o reducere a personalului și a salariilor. Inactivitatea navelor de pescuit se datorează în principal crizei Covid-19, iar problemelor de cerere și ofertă s-au adăugat măsuri sanitare: distanța dintre membrii echipajului pe mare, restricții privind transportul pescarilor și cumpărătorilor, condițiile de acces în anumite spații, impusă de obligația de a efectua scheme de vaccinare. Efectul pandemiei a dus la o scădere cu 15% a numărului de zile de pescuit în 2021 față de 2020 și o scădere cu 17% a numărului de zile pe mare. Efortul de pescuit a scăzut, de asemenea, din 2016 până în 2021 (în zilele de pescuit) și tendința 2022 față de 2021.

Războiul din Ucraina a afectat negativ și sectorul pescuitului din următoarele motive: - Operatorii economici au fost nevoiți să reducă numărul de zile de pescuit pe mare din cauza restricțiilor impuse de exercițiile militare în desfășurare, lansarea rachetelor și a tunurilor de coastă; - Descoperirea minelor în Marea Neagră de către pescarii români în zonele de pescuit a dus și la întreruperea sau amânarea operațiunilor de pescuit; - Creșterea prețurilor la combustibili, energie, materii prime, costuri cu forța de muncă a dus la o eficiență economică scăzută a flotei de pescuit.

CE a anunțat în Regulamentul Fondului European pentru Pescuit și Maritim, la articolul 33, alin. (1), o prevedere foarte importantă pentru România și Bulgaria în situația actuală și anume că există un buget de 6,1 miliarde de euro pentru perioada 2021-2027, și pot sprijini măsuri de încetare temporară a activităților de pescuit și pot fi acordate pentru o perioadă de până la șase luni.

Capturile totale de pescuit pe an pentru România din 2018 până în 2022 au fost prezentate sub formă de tabel. Pentru anul 2018, captura totală a fost de 7.745 tone; 2019 – 7149, 55 t; 2020 – 4462, 9 t; 2021 – 3127,15 tone; 2022 - 3175,62 tone. Reducerea drastică a capturilor se datorează capturilor reduse de rapana. Cat privește capturile altor specii - crustacee și pește, aceasta a crescut mai ales în ultimii 2 ani.

Dl. Mihai Costachi – ANPA, București: în ceea ce privește minele, din Marea Neagră, acestea nu vor afecta Marea Neagră românească deoarece sunt 2 curenți circulari principali care le transporta către coastele bulgare, turcești și înapoi în Rusia. Toate țările Mării Negre se luptă cu distrugerea acestor mine. Marea Neagră are diverse flote comerciale ale căror nave raportează când apare o mină. Datele pentru România sunt raportate de către Agenția Hidrografică și dacă o mină intră în apele teritoriale, această agenție alertează țările de la Marea Neagră. Nu este vorba ca pescarii să poată pescui în liniște, pentru că pericolul există, dar se iau măsuri. Din cauza exercițiilor militare care au loc în largul coastelor României, pescuitul și

acvacultura au fost afectate și se lucrează la problema despăgubirilor. Pe de altă parte, legislația României în domeniul pescuitului și acvaculturii trebuie actualizată, deoarece există într-adevăr destul de multe dificultăți. Există două proiecte legislative pentru a separa pescuitul comercial de acvacultură, dar acestea au fost declarate neconstituționale și sunt în curs de revizuire. România este foarte afectată de importul mare de produse din pește din țările învecinate, iar pentru aceasta compensațiile ar trebui să fie mai mari pentru pescarii români, care sunt și ei direct afectați de război.

Dl. Daniel Buhai: Industria se așteaptă la mai mult sprijin din partea ANPA, pentru că pescarii români au vorbit despre cazuri specifice de mine prinse în traule. Totodată, impactul negativ al celor două crize și reducerea mare a capturilor, arătată de domnul Popescu, este clar vizibilă. Este important ca instituțiile să acorde atenție acestor informații și să le transmită Ministerului Agriculturii și Agenției responsabile cu programe și compensații pentru a accelera procedura. În ceea ce privește afirmația domnului Mihai Costachi despre curenții din Marea Neagră, relevant pentru România este curentul de vest, care este în sens invers acelor de ceasornic și urmărește linia de coastă. Aduce minele chiar în zonele de pescuit tradiționale, iar informațiile primite de la navele comerciale care navighează în Marea Neagră - traseul lor este mult mai departe de zonele de pescuit. Dovada a ceea ce s-a spus este că o mare parte din minele găsite au fost declarate de navele de pescuit. După al Doilea Război Mondial, a fost nevoie de 10 ani pentru a colecta minele din Marea Neagră. Prin urmare, BLSAC face apel la acțiuni imediate în ceea ce privește stabilirea despăgubirilor pentru pescari.

Dl. Mihai Costachi: ANPA va face tot posibilul pentru a accelera procedura de ajutor. A fost lansată o campanie de comunicare a procedurilor și de informare a pescarilor cu privire la ordinea în care ar trebui depuse cererile de despăgubire pentru război.

Dl. Laurențiu Mirea: pescarii nu sunt de acord cu afirmația că, curenții circulari din Marea Neagră duc minele departe de țărmurile românești și realitatea o dovedește. Nici ei nu cred informațiile de la agenția hidrografică, pentru că aceasta folosește nave de dragare din 1965. Anul trecut, o mină a fost adusă pe o navă de război românească și a explodat.

Dl. Bogdan Bulete de la Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării/ARBDD Tulcea: pentru pescarii din Delta Dunării ar trebui prevăzute și fonduri de despăgubire din cauza conflictului militar din Marea Neagră, pentru că și ei sunt afectați - există și amenințarea minelor în zonele în care desfășoară pescuit.

Urmează închiderea ședinței.

Minută realizată de: Dna. Elena Peneva